

ABOVSKÝ hlásnik

9. ročník, číslo 3, september 2014
www.regionhornad.sk

Štvrťročník pre obyvateľov, priaznivcov a návštevníkov mikroregiónu Hornád

Vydáva Regionálne združenie obcí Hornád: Belža, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Skároš, Sokolany, Trstené pri Hornáde, Valalíky, Vyšná Hutka, Vyšná Myšľa, Ždaňa.

- Čo nás v našich obciach potešilo? Bilancujeme so starostami
- To NAJ z nášho i blízkych regiónov
- Oslavy v Čani - okrúhle výročie v najväčšej obci
- Futbalistky z regiónu pod krídlami ligového mužstva

To NAJ z našich regiónov

Otvárame sa svetu

Regióny Hornád, Slanské vrchy a Rudohorie sa spojili. V rámci projektu vzájomnej spolupráce miestnych akčných skupín (MAS) - To „NAJ“ z našich regiónov ukázali v Ždani to najkrajšie. Pravú atmosféru dedinského jarmoku, šikovné ruky remeselníkov, zanietenosť záhradkárov, chovateľov a ochrancov prírody. Krásu našej histórie na fotografiách i záľubu v tancoch, krojoch a spevoch ľudových či moderných. Viac na strane 9.

Paradne ňevesti z Valalík ukazujú dávny zvyk, ako čelad' odovzdávajú panstvu ukončenie prác na poliach. S doma upečeným chlebíkom sa štedro podelili.

Ako to vidí...

Sú nám bližší

Znova zabojujú o možnosť slúžiť občanom. Starostom i poslancom z našich obcí doznieva obdobie vlády. Pred štyrmi rokmi sme si ich zvolili a už o pár týždňov rozhodneme, či i naďalej majú slúžiť nám všetkým.

Sú nám bližší ako politici v parlamente. Rozhodujú o našich peniazoch a my ich môžeme viac kontrolovať, pretože presne vieme, čo a kde potrebujeme.

Ostatné štyri roky boli náročné na financovanie, úspešné na budovanie. V regióne vyrástol nový zimný štadión, vznikli cesty, chodníky, škôlka či obchod. Obce si dobudovali kanalizáciu, napojili sa na vodovody, vybudovali multifunkčné i detské ihriská. Sanovali zosuvné územia, pomáhali obyvateľom postihnutým povodňami. Na výstavbu čerpali eurofondy, získali dotácie od Miestnej akčnej skupiny Hornád - Slanské vrchy či z Programu obnovy dediny.

V tomto čísle Abovského hlásnika nájdete informácie o tých najdôležitejších rozhodnutiach, ktoré urobili starostovia a obecní poslanci pre vás, obyvateľov obcí mikroregiónu Hornád. V roku 2010 prišlo voľiť až 65,35 % ľudí z našich obcí. Bolo to viac ako priemer účasti v okrese Košice - okolie. Ak ste spokojní s tým, ako sa vaša obec rozvíja, pridajte voľiť opäť. A ak vám, naopak, ešte stále niečo chýba, pridajte voľiť tiež. V sobotu 15. novembra od 7:00 do 20:00 hodiny.

Katarína Jantošovičová,
redaktorka

Dávame o sebe vedieť...

Informácie hýbu svetom a dnes ich najviac nájdeme na internete. No mnohí stále nevedia, že mikroregión Hornád má svoju regionálnu webovú stránku. Navštevujú ju ľudia z rôznych kútov Slovenska i zo zahraničia. Za prvý polrok si ju pozrelo 2 700 používateľov, dokonca aj z Brazílie a USA. Rozhodli sme sa ešte viac otvoriť sa svetu a všetkým „virtuálnym návštevníkom“ priblížiť náš región. Pozvať ich na výlety za krásami a históriou Abovského kraja.

Nová rubrika „KAM ÍŠŤ“

■ Záložka „Turistika“

Milovníci turistiky a prírody nájdú tipy na turistické výlety (pešo, na bicykli, na bežkách). Sú obohatené o mapy, podrobný popis trás a fotografie.

■ Záložka „Pamiatky a múzeá“

Zaujímate sa radšej o históriu? Prinášame prehľad kultúrnych pamiatok, ktoré sa oplatí navštíviť, i tipy na výlety za poznávaním histórie spestrené fotografiami.

■ Záložka „Kalendár podujatí“

Ste spoločenský typ a radi sa stretávate a zabávate? Na jednom mieste nájdete pozvánky na podujatia, ktoré sa konajú v obciach nášho regiónu.

Spracúvame ďalšie informácie na podporu cestovného ruchu - šport, zaujímavosti i možnosti ubytovania a stravovania v regióne. Všetko s cieľom prilákať ľudí na skutočnú návštevu nášho malebného kraja.

Monika Floriánová

Kanalizácia pre dve obce

Začiatkom tohto roka dostali občania obcí Valaliky a Geča darček. Správu o schválení dotácie z Kohézneho fondu Európskej únie na výstavbu kanalizácie a dokončenie vodovodu. Stavba sa začala realizovať v mesiaci jún a ukončená má byť v auguste 2015. Súčasťou projektu sú aj kanalizačné a vodovodné prípojky. Aby sa termín dodržal, dodávateľ musí pracovať na viacerých miestach súčasne. Tým, že kanalizácia je gravitačná, kope sa do väčších hĺbok. S tým súvisia aj mnohé obmedzenia na miestnych a štátnych komunikáciách. Skúškou našej trpezlivosti sú v súčasnosti práce na Hlavnej ulici v Geči. Pre tých, ktorých zaujímajú detaily, ešte uvidíme informáciu, že kanalizácia bude vyustená do čističky v Kokšove-Bakši a vzhľadom na konfiguráciu terénu bude súčasťou stavby aj 11 prečerpávacích staníc na verejných priestranstvách.

ocú Valaliky, ocú Geča

Ťažké mechanizmy sa zahryzli do ulíc - výstavba kanalizácie je plnom prúde.

Naše volanie vyslyšané

Obyvatelia obcí regiónu sa konečne dočkali. Na budúci rok začnú stavať kruhovú križovatku na hlavnej ceste do Maďarska. „Po mnohých žiadostiach, urgenciách zo strany starostov, Regionálneho združenia obcí Hornád, po petícii občanov Hanisky, konečne prebehla predprojektová príprava. Bol vypracovaný projekt na výstavbu kruhovej križovatky, uskutočnilo sa územné aj stavebné konanie, v súčasnosti Slovenská správa ciest vysporiadava pozemky. Dúfam, že naše volanie sa v roku 2015 stane naozaj realitou,“ hovorí starosta Hanisky Miloš Barcal.

red

Nová predajňa pri križovatke

Možno sa viacerí pýtate čo to vyrastá pri križovatke Čaňa - Haniska. Bude to nová diskontná predajňa spoločnosti GVP Humenné. Plánujú ju otvoriť na prelome októbra - novembra. Kúpiť si tam budete môcť potraviny, drogériu, mäso, zeleninu 7 dní v týždni, od 7:00 do 19:00 hodiny.

red

Cezhraničná cyklotrasa do Füzéru

Novú cyklotrasu, ktorá spojí obce Skároš, Vyšná Myšľa, Slanec a Füzér, realizuje v týchto dňoch Košický samosprávny kraj. Celkovo 28 km nových cyklistických trás bude pripravených pre cyklistov do konca októbra tohto roku. Starostovia obcí Skároš a Vyšná Myšľa **Lubomír Vranka** a **Paulína Guľašová** sa zhodli, že to bude nádherná trasa vedúca najkrajšími časťami Slanských vrchov, ktorú si cyklisti určite zamilujú. Prispeje výrazne k zatraktívneniu nášho mikroregiónu a stane sa vyhľadávaným miestom pre milovníkov cykloturistiky.

ocú Skároš, ocú V. Myšľa

Napojenie novej rýchlocesty pri Haniske

Nové riešenie má napojenie budúcej rýchlocesty R2 zo Šace na existujúcu rýchlocestu R4 Košice - Milhosť. Pôvodne sa mali tieto cesty spájať pri moste za Šebastovcami, teraz sa mimoúrovňová križovatka presunula k priemyselnému areálu v Haniske, čím sa zabezpečí aj napojenie štátnej cesty Haniska - Šaca na obe rýchlocesty R2 a R4.

ocú Haniska

VYSAĎ SI S NAMI SVOJ STROM

Medzinárodnú cyklotrasu z Košíc do Sárospataku čaká veľká zmena. OZ Priatelia trstenskej prírody v spolupráci s obcami Trstené pri Hornáde a Skároš pripravujú 25. októbra veľkú brigádu. Popri ceste budú vysádzať takmer 100 stromov: lipu, orech, jedlí gaštan. Prácu obohatí aj prednáška profesionálneho arboristu na tému: Výsadba a ošetrovanie drevín.

Výsadby sa zúčastnia žiaci a učitelia ZŠ z Trsteného pri Hornáde a Skároša, členovia partnerských záujmových organizácií z týchto obcí. Svojím stromom prispeje aj Regionálne združenie obcí Hornád i redakcia Abovského hlásnika. Zapojte sa aj vy! Stromy zabezpečí OZ Priatelia trstenskej prírody.

Prihlásiť sa môžete u predsedu OZ Rastislava Šelepského alebo na e-mail: selepsky.rasto@gmail.com, t. č. 0907 910 593. Tento projekt sa uskutoční vďaka finančnej podpore Nadácie Ekopolis a spoločnosti Slovnaft a.s., v rámci programu Zelené oázy.

Monika Floriánová

Štyri roky v našich obciach

Bilancujeme

Naši súčasní starostovia i poslanci obecných zastupiteľstiev o pár týždňov ukončia aktuálne volebné obdobie. Na nasledujúcich stranách sme pre vás pripravili krátke obzretie sa za uplynulými štyrmi rokmi v našich dedinách. Čo obyvatelia získali, na čo sa použili dotácie, čo sa kde obnovilo či nanovo postavilo.

Haniska: vynovená

Obnovou v obci Haniska prešli verejné priestranstvá, kde sa najčastejšie stretávajú obyvatelia dediny - teda námestie v centre obce aj priestranstvo pred kostolom. „Vynovili sme zdravotné stredisko, materskú škôlku, kultúrny dom, opravili viacero ciest, ešte rozširujeme a upravujeme cintorín,“ vymenúva starosta Hanisky **Miloš Barcal**. Novovytvorená obytná časť obce Kertešňa už má základnú infraštruktúru a stále sa rozširuje. Deti dostali nové preliezky. V obci funguje optické pripojenie na internet, do časti Grajciar už počuť obecný rozhlas. Obnovujú verejné osvetlenie a zaoberajú sa aj vysporiadaním obecných pozemkov v užívaní občanmi a naopak.

ocú Haniska

V Haniske sa do obnovovania obce zapojili aj obyvatelia.

Belža: obecný rozhlas i cesty výzvou

Rekonštrukcia miestnych ciest bola výzvou pre starostku i obecných poslancov v Belži na začiatku volebného obdobia. „Naozaj boli cesty v zúfalom, dezolátnom stave. Dnes má polovica obce úplne nový asfalt.“ Nebolo to vôbec jednoduché, ale starostka mala oporu vo svojich obecných poslancoch. Na prvú etapu si obec pomohla úverom a ďalšie dve etapy hradiť z vlastných finančných prostriedkov. Tiež investovali do verejného osvetlenia - vymenili žiarivky za úsporné. Finančne i fyzicky náročné bolo aj presvetľovanie cintorína. Ťažká technika odstraňovala stromy, ktorým hrozil pád na pomníky.

Mimoriadne hrdá je starostka obce aj na obnovený miestny rozhlas. „Nadácia SPP a spoločnosť Eustream nás finančne podporili sumou 7 943 eur, aby sme mohli vrátiť do obce čaro obecných hlásení, za čo im patrí za všetkých občanov veľké poďakovanie,“ povedala pre Abovský hlásnik **Andrea Prekopová**. V obci usporiadali aj mnohé kultúrne podujatia pre všetky vekové kategórie občanov, a to Deň obce, MDD, či Mikuláša.

Katarína Jantošovičová

Kokšov-Bakša: využívali európske fondy

Obyvatelia Kokšova-Bakše môžu od roku 2011 naplno využívať viacúčelové ihrisko v dedine. Celková suma, za ktorú ihrisko postavili, bola 43 580 eur. Od vlaňajška sa pýšia obnovenými parkami, verejnými priestranstvami a modernými cyklotrasami celkovo za 39 371 eur. Najmenších potešili výstavbou detského ihriska za takmer 11 tisíc eur.

„Všetky 3 projekty boli spolufinancované Európskou úniou vo výške 80 % z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vo výške 20 % zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky z celkových oprávnených výdavkov,“ vysvetľuje starosta obce **Cyril Hudák**. Obecný úrad tiež vlni zateplíli z vlastných obecných financií. Potrebovali na to bezmála 8 tisíc eur.

ocú Kokšov-Bakša

Multifunkčné ihrisko na rôzne druhy športu využívajú takmer celoročne.

Nižná Hutka: zo zastávky na ihriská

Po trinástich rokoch od prvého povolenia sa aj obyvatelia Nižnej Hutky dočkali vodovodu. V máji tohto roka boli na obecný verejný vodovod napojené prvé domácnosti, dnes ich je celkovo 52. Na výstavbu dostala obec z Environmentálneho fondu spolu 516 018 eur. „Vďaka ukončeniu výstavby vodovodu (o stavbe sme rozšírenie písali v Abovskom hlásniku č.2/2014 - pozn. red.) sme mohli začať aj s postupnou rekonštrukciou ciest. Opravili sme 1 288 m² ciest a postavili cestné žľaby na zachyt vody za takmer 29 000 eur z vlastných ušetrených peňazí. Po zosuvoch pôdy sme museli zrealizovať aj sanačné práce na stabilizáciu územia a vtedy stavbári urobili aj pol kilometra cestných rigolov. Štát prispel vyše 100 tisícami eur,“ hovorí o významných udalostiach v Hutke starostka **Mária Szászfaiová**. Z Programu obnovy dediny vybudovali chodník na cintoríne a od vlaňajška majú aj vďaka programu Ministerstva vnútra nový kamerový systém za 3 762 eur. „Keď som sa stala starostkou obce, mládež sa stretávala na autobusovej zastávke, pretože v obci chýbalo ihrisko. Vďaka podpore regionálnej Miestnej akčnej skupiny Hornád - Slanské vrchy sa nám podarilo vybudovať multifunkčné ihrisko za takmer 40 tisíc a postaviť aj ihrisko pre najmenších za ďalších 13 tisíc eur. V tomto roku ešte v obci upravíme verejné priestranstvo pri obecnom úrade a kultúrnom dome za vyše 48 tisíc eur.“ Vlastné peniaze - 7 000 eur - vložila obec na vybavenie kultúrneho domu. K významným udalostiam patrí aj nové mapovanie, ktoré je pred ukončením.

Katarína Jantošovičová

Stavať detské ihrisko sa podarilo vďaka financiám od MAS Hornád - Slanské vrchy.

Nižná Myšľa: sanácia zosuvov prioritou

V roku 2010 postihla obec Nižná Myšľa prírodná katastrofa - povodeň a následne zosuvy pôdy. Zasiahnutých bolo 32 domov, z ktorých bolo 28 obývaných. Obec za pomoci Vlády SR zabezpečila sanáciu z južnej časti obce pod miestnym kostolom. Celkové finančné prostriedky na zastabilizovanie tohto územia boli vo výške 3 800 000 eur, ktoré obec dostala zo štátneho rozpočtu. „Sanácia pozostávala zo zhotovenia pilotážnych stien a kotiev. Realizovali sa horizontálne vrty na odvedenie spodnej vody, aby sa zabránilo ďalším zosuvom. Na tomto zosuvnom území boli zrekonštruované miestne komunikácie a niektoré inžinierske siete. V roku 2012 sa nám podarilo zhotoviť ďalšie vet-

Aj takto pracujú pri sanácii zosuvného územia.

vy obecnej kanalizácie na Poštovej, Skladnej, Slivkovej, Pri Hornáde a Širokej ulici. Ďalšou vetvou na Kopaničnej ulici sa prispelo nielen k lepšiemu životnému prostrediu, ale aj k spevneniu tohto územia, lebo nedochádza k úniku zožump a septikov. Vybudovali chýbajúci úsek hrádze pri rieke Hornád a tým bude zabezpečená ochrana pred povodňami,“ vysvetľuje neľahkú situáciu v obci starosta **Ludovít Grega**. Dedina z obecných i prostriedkov ŠFRB v súčasnosti realizuje výstavbu šesť bytového domu hlavne pre tých občanov, ktorí prišli v roku 2010 o rodinné domy a nedokážu si bývanie vyriešiť sami. Ešte stále prebieha sanácia medzi základnou školou a cintorínom s celkovým nákladom 1 300 000 eur, financie uvoľnilo ministerstvo životného prostredia.

Obci sa podarilo zrekonštruovať bývalé detské ihrisko z peňazí Európskej únie. V nasledujúcom období obec začne v rámci projektu s rekonštrukciou Slivkovej ulice, vybudovaním chodníka na Poštovej ulici a územie pod kostolom. „Taktiež s projektom verejné priestranstvo začíname v najbližšom období s rekonštrukciou okolo miestneho kostola kláštora.“ V Nižnej Myšli začali viac propagovať archeologické nálezisko z doby bronzovej, kde sa podarilo postaviť 2 zrubové domy z tohto obdobia.

ocú Nižná Myšľa

Košická Polianka: oáza oddychu

Aj keď sa v tejto obci rekonštruovalo i obnovovali väčšie budovy, starosta **František Smrčo** krátko skonštatoval: „Som vďačný, že počas môjho starostovania sa obci podarilo zrekonštruovať základnú školu a viacúčelovú budovu. Dali sme do prenájmu suterénne priestory vo viacúčelovej budove šikovej podnikateľke, ktorá vybudovala peknú pizzeriu pre domáчих i návštevníkov obce s bowlingom, kde sa dobre relaxuje. Zrealizovali sme aj projekt Oáza oddychu v Košickej Polianke za finančnej podpory Miestnej akčnej skupiny Hornád - Slanské vrchy.“

ocú K. Polianka

Gyňov: skrášľujú z vlastných a aj z európskych

V Gyňove zrekonštruovali kultúrny dom z dotácie, ktorú obci poskytol Úrad vlády. Nový asfalt dostali cesty na niektorých uliciach, postupne obec rekonštruuje obecné budovy medzi ktoré patrí aj materská škola. Vymenili tam okná a dvere z vlastných peňazí. Obec napomáha aj pri obnove miestneho kostola. „Obec bola jedným z partnerov pri budovaní cyklotrasy do Sarospataku i lávky nad Hornádom finančne spolu za takmer 70 tisíc eur,“ hovorí starostka obce **Denisa Vargová**. Z Európskej únie obec získala financie na budovanie vodovodu, ktorý bolo nutné obnoviť, keďže pôvodný bol vybudovaný v roku 1969.

ocú Gyňov

Multifunkčné ihrisko, ako aj obnovenie verejného priestranstva pri Kultúrnom dome vybudovala obec z peňazí MAS - spolu za 44 tisíc eur.

Trstené pri Hornáde: školy s novými strechami

V obci Trstené pri Hornáde po niekoľkých rokoch na základnej škole, materskej škole a školskej jedálni (ŠJ) opravili strechy, ktoré zatekali. V škole Regionálny úrad verejného zdravotníctva (RÚVZ) zakázal vyučovanie v dvoch triedach pre vysokú pleseň na stenách. V školskej jedálni bola situácia obdobná. Priamo v kuchyni zatekala strecha. Ak by prišiel na kontrolu RÚVZ, aj tu hrozilo zatvorenie a tým by sa zatvorila aj škôl-

Cez tieto obnovené strechy už voda nemá šancu pretiecť.

ka, v ktorej bolo zapísaných 44 detí, lebo bez jedálne nemôže fungovať materská škola s celodennou prevádzkou. Rodičia týchto detí by museli opustiť zamestnanie, aby ostali doma so svojimi ratolesťami. „Teším sa, že nám ministerstvo na základe našej žiadosti o odstránenie havarijného stavu strechy na škole prispelo čiastkou 65 000 eur. Celá strecha obec vyšla na 113 495,88 eur. Za strechy na škôlke a jedálni sme zaplatili 76 772,15 eur. V oboch prípadoch si obec pomohla úverom. Myslím, že pri projektoch, ktoré obec realizovala za posledné štyri roky, úver vo výške 90 000 eur nie je veľa. Veď hociktorá domácnosť má poľovičku z nášho úveru a ich domáci rozpočet sa s rozpočtom obce nedá porovnávať,“ uviedla **Božena Letková**, starostka obce.

ocú Trstené pri Hornáde

Čaňa: aktívna v projektoch EU

Najväčšia obec nášho regiónu - Čaňa - sa počas posledných rokov potešila možnosťou zapojiť sa do projektov financovaných Európskou úniou. Projekty prispeli k úprave, údržbe a rekonštrukcii majetku obce. Obec sa zapojila do viacerých. „Bol to projekt rekonštrukcie základnej školy v celkovej hodnote 1 733 361 eur. Obnášal kompletne rekonštrukcie a zateplenie striech, výmenu okien, zateplenie fasád, modernizáciu učebne výpočtovej techniky. Ďalším významným projektom bola rekonštrukcia škôlky za 299 988 eur,“ vytráňa starosta **Michal Rečka**. Škôlke pribudla nadstavba stravovacej časti, kde je aj herňa a počítačová učebňa. Má aj nové oplotenie celého areálu. „Tretím dôležitým projektom je projekt Rekonštrukcie verejného priestranstva, ktorého celkové náklady boli 466 517 eur. Zrekonštruovala sa kanalizácia,

osvetlenie ciest a parkovísk, parku a fontány v centre obce.“ Pred tromi rokmi začali projekt Revitalizácia sídiel s rómskym osídlením. Celkový náklad predstavoval investíciu 1 027 707 eur. Za tieto peniaze opravili ďalšie komunikácie, chodníky, autobusové zastávky a parky ulíc Erveňskej a Mieru. Ďalšou, nie malou investíciou, ktorá slúži širokému okoliu, bola výstavba zimného štadióna za celkovo 1 088 661 eur. Menším projektom, ktorý obohatil obec, bola výstavba miestneho trhoviska za 32 639 eur. Obec sa zapojila do projektu Podpora a rozvoj cestovného ruchu za takmer 72 tisíc eur. „V súčasnosti finišujeme s výstavbou komunitného centra pre marginalizovanú skupinu občanov za viac ako 270 tisíc eur. Možno sa nám podarilo výstavbou cyklotrasy medzi Čaňou a Ždaňou vyplniť dávnu potrebu ľudí. Tam sme zrealizovali

aj prvý objekt protipovodňových opatrení - Stavadlo na mlynskom náhone“. Z vlastných zdrojov obec realizuje opravy miestnych komunikácií, ktoré nebolo možné zahrnúť do európskych projektov. Vymieňajú okná a zateplujú pavilón A v škôlke i v Športovej hale, kde je potrebné vymeniť aj strechu.

Teraz sa obnovuje uhoľňa, kde bude nový klub dôchodcov a koene aj nová knižnica. „Veríme, že všetko, čo sa podarilo uskutočniť potešilo občanov, zlepšilo ich podmienky bývania a že si tento „náš“ majetok budú aj chrániť,“ zdôraňuje starosta Čane.

ocú Čaňa

Prijemný oddych pre obyvateľov poskytujú nové parky.

Ždaňa: úspechy v dedine i v regióne

Pre obec Ždaňa je končiace sa volebné obdobie z pohľadu jej udržateľného rozvoja jedným z najúspešnejších od roku 1990. „Je veľmi dôležité, že sa obci podarilo zapojiť sa do čerpania eurofondov a štát-

Nové detské ihrisko v parku oživilo dedinu.

Sokolány: za vysúdené peniaze kanalizácia

Súčasný starosta **Tomáš Suchý** je na svoju prácu pre obec hrdý. „Osem rokov som pracoval s veľkým entuziazmom. Prvé roky v mojej funkcii som bol obklopený ľuďmi s chuťou do práce, ostatné 4 roky však bolo zloženie zastupiteľstva iné. Poslanci neboli veľmi prajní, hľadali skôr chyby na mne. Napriek takýmto prekážkam sa mi podarilo presadiť a dobudovať amfiteáter, nový je park pred kultúrnym domom. Peniaze sme dostali z Miestnej akčnej skupiny.“ Obec sa už niekoľko rokov súdi s Mestom Košice kvôli daniam za pozemky železniarni. „Niečo sa trochu pohlo a my sme za vysúdené peniaze vybudovali kanalizáciu v polovici obce.“ Za peniaze z európskych fondov - 450 tisíc eur - obnovili kultúrny dom, urobili interiérové úpravy v škole i škôlke, obnovili Dom smútku - to však už z obecných peňazí. Rovnako z obecných postavili multifunkčné ihrisko. „Pridte sa do dediny sami pozrieť a budete všetko vidieť na vlastné oči a nie iba na fotkách. Najviac mi je ľúto, že sme nedokončili niektoré cesty po rozkopávkach po výstavbe kanalizácie. Chodci sú v bezpečí, chodníky máme, cesty sú však iba zaplátané. Verím, že to dokončíme a spolupráca s novými poslancami bude korektná.“

Katarína Jantošovičová

ných fondov v maximálne možnej miere, a to tak samostatne, ako aj v spolupráci s Košickým samosprávnym krajom či v cezhraničnej spolupráci. Spomenúť môžeme jednak rekonštrukciu ZŠ, rekonštrukciu centra obce, výstavbu 24 bytov, opravu ciest či výstavbu cyklotrasy. Osobne ma veľmi teší, že sme členmi MAS Hornád - Slanské vrchy, vďaka čomu sme mohli realizovať projekty ako Amfiteáter či Detské ihrisko v parku. Za úspešné považujem aj ostatné štyri roky v regióne Hornád. Vďaka dobrej spolupráci a výmene informácií napreduje prakticky celý región, a tak sa naše obce a ich okolie stávajú čoraz krajším prostredím pre náš život,“ teší sa starosta Ždane a predseda Regionálneho združenia obcí Hornád **Ján Kokarda**.

ocú Ždaňa

Valaliky: školstvo prioritou

„Práca v samospráve je veľmi rôznorodá. Okrem budovania, zateplovania, rekonštrukcií je veľmi dôležité rozširovať a zlepšovať možnosti na stretávanie sa ľudí, a tým aj spoznávanie sa navzájom. Som rád, že okrem doterajších spoločenstiev vznikol v našej obci folklórny súbor mladých Kadlubek a znovuoživil svoju činnosť Dobrovoľný hasičský zbor, hokejový oddiel HC Valaliky. Samozrejme, že sme aj budovali“, vraví starosta Valalík **Štefan Petrik**. Z eurofondov upravili verejné priestranstvo pred kostolom, školou a obecným úradom, vymenili oplotenie na futbalovom ihrisku a upravili priestranstvo pred bytovými domami v časti Buzice. „Školstvo je našou prioritou. V posledných rokoch sme obnovili interiéry a sociálne zariadenia v našich dvoch budovách Materskej školy. V súčasnosti prebieha rekonštrukcia budovy zdravotného strediska, vrátane bezbariérového prístupu. Je toho samozrejme viac, ale najhlavnejšie je, že sa začala stavba kanalizácie, ktorá by mala byť ukončená v auguste budúceho roka. Tým bude obec vybavená všetkými inžinierskymi sieťami“, uzatvára starosta.

ocú Valaliky

Obec kultúrne akcie usporadúva už na vynovených priestranstvách.

Geča: inovovali, stavali a rekonštruovali

Aktivita, ktoré zrealizovali, vzrástol v Geči majetok o 613 tisíc eur. „Obec s 1630 obyvateľmi sme výstavbou a rekonštrukciami posunuli výrazne vpred,“ povedala **Monika Bérešová**, starostka Geče. „Postavili sme úplne novú dvojtriednu materskú školu a deťom sme postavili aj dve detské ihriská.“

Pred kaštieľom sa zrekonštruovalo verejné priestranstvo. Odvodnili Strmú ulicu a opravili na nej cestu, zrekonštruovali prechodový chodník a oplotenie. Úplne nový chodník je na Kostolnej ulici a čiastočne vynovený vzhľad dostala aj budova obecného úradu, ktorá je spolu s budovou materskej školy už aj pod dohľadom kamerového systému.

ocú Geča

Stavebné práce boli každodennou súčasťou života v dedine.

Vyšná Hutka: zlepšili kvalitu života

Aj vo Vyšnej Hutke dobudovali obecný vodovod. Východoslovenská vodárenská spoločnosť dotovala túto výstavbu 110 tisíc eurami v roku 2012. V roku 2014 Environmentálny fond pridal 130 000 eur. Päť percentný obecný príspevok v sume 6 842,11 eur preplatia vodárne. „Obec tak vodovod nestojí skoro nič a zvýši sa kvalita života obyvateľov,“ teší sa starostka obce **Agáta Nosáľová**.

Ministerstvo životného prostredia v roku 2011 poskytlo obci peniaze na vybudovanie odvodňovacích rigolov, keďže obec v minulosti zasiahli silné prívateľné dažde. Okrem toho obec dvakrát robila sanačné práce v roku 2012 a 2014 - v celkovej hodnote 84 100 eur budovali odvodňovacie rigoly, drenážne ryhy, hydrogeologické vrty, inklinometrické vrty na pozorovanie a odvádzanie prebytočnej vody z kopcov. Stabilizá-

Pracovali pre dedinu - vysadené kvety skrášľujú zastávku.

cia územia pred dvomi rokmi riešila obec z dotácie environmentálneho fondu, toho roku sanácie v obci zastrešovalo samostatne Ministerstvo životného prostredia. Výsadbou rastlín skrášľili okolie autobusovej zastávky. „Čas a ochota ľudí pomôcť sa nedá vyčíslieť,“ poznamenáva starostka, ktorá si chváli aj vždy korektnú spoluprácu s poslancami obce. Deti v obci potešila kĺzačka s preliezačkou na detskom ihrisku, ktorú dostala Vyšná Hutka od sponzora. Z Programu obnovy dediny získali 5 000 eur, za ktoré chcú ešte na jeseň zastrešiť studňu na cintoríne, obnoviť tam lavičky a vybudovať chodník.

Katarína Jantošovičová

Vyšná Myšľa: služba občanovi na prvom mieste

Aj keď sa končí volebné obdobie, plány na naštartovanie nových projektov motivujú každého, kto má slovo v rozhodovacom procese. „Aj keď podľa mňa bola prvoradá služba občanovi, obec sa snažila a podarilo sa obnoviť zdevastovanú plochu pri tzv. „Rybníku“ na oddychovú zónu, postaviť detské i multifunkčné ihrisko, sčasti skultúrniť obecný úrad a tiež kuchyňu, jedáleň a sálu kultúrneho domu. Začali sme s výstavbou šiestich bytov - nájomných na základnej škole, a tak sa nám podarilo školu zrekonštruovať,“ vyratúva starostka Vyšnej Myšle **Paulína Gulášová**. Obec už podala projekt na zateplenie kultúrneho domu a rekonštrukcie obecného rozhlasu. Výsledok však ovplyvniť nedokážu. „Sme v období, keď máme niekoľko rokov krátené podielové dane. Tvrdím, že niekedy musíme byť doslova kúznikmi, aby sme našli financie - cudzie i vlastné - na zveľaďovanie našej obce.“

ocú V. Myšľa

Tradicou v obci je už niekoľko rokov prehliadka najkrajších folklórnych zvykov. Akcie Varené - špívané sa pravidelne zúčastňujú obce z regiónu Hornád.

Skároš: obci sa darí

Obec sa zapojila do Prvého realizačného projektu „Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí v SR pre rok 2011“, v rámci ktorého získala dotáciu vo výške 91 500 eur. Za tieto peniaze vybudovala vodozadržné prvky na drobných vodných tokoch. „Aj my, ako mnohé iné obce, sme vybudovali detské ihrisko, postavíme viacúčelové ihrisko a ešte opravíme priestranstvo pri Valalskej studni v Rámci MAS Hornád - Slanské vrchy celkovo za 80 000 eur. Zastrešili sme čistiareň odpadových vôd za 75-tisícovú dotáciu z Environmentálneho fondu,“ vyratúva starosta **Lubomír Vranka**. Obec sa podieľala aj na vybudovaní cyklotrasy Košice - Sárospatak a v súčasnej dobe v prebiehajú práce na cyklotrase Skároš - Vyšná Myšľa - Slanec - Füzer. Vlastné peniaze obec použila na rekonštrukciu cesty k materskej škole, rigoly, oplotenie okolo základnej školy, výdajňu stravy v základnej škole, nová je aj elektroinštalácia i okná v materskej škole. V budove obecného úradu zrekonštruovala podateľňu, javisko v sále kultúrneho domu. „Aj naďalej sme organizovali populárne a už aj historické akcie napr. Prechod slanským pohorím, súťaže hasičov a spoluorganizovali Srnčiu stopu, stretávali sme sa s dôchodcami či žiakmi. S poslancami, zamestnancami úradu i obyvateľmi sme vždy mali korektnú spoluprácu, aj preto sa Skárošu darí,“ ďakuje starosta.

ocú Skároš

V rámci regionálneho operačného programu obec zrekonštruovala niektoré miestne cesty, most, vybudovala chodníky a parkoviská za 450 000 eur.

Gyňov veľkou rodinou

„V deťoch sa obnovuje a čistí rieka ľudstva“ - toto motto juhoslovan-ského románopisca, poviedkára Iva Andriča si tak trochu privlastnila aj starostka obce Gyňov a snaží sa realizovať rovnicu: dedina = rodina.

„To, že naša obec je jednou veľkou rozrastajúcou rodinou, svedčí detská vprava a smiech na novom detskom ihrisku hneď pri vstupe do obce. Naše detské ihrisko je stále plné,“ teší sa starostka **Denisa Vargová**. Ihrisko dostali deťi na svoj sviatok 1. júna a pásku strihali najmenší.

Obec každoročne organizuje Deň obce. Tohto roku sa veľa obyvatelov zapojilo do tradičného pečenia koláčov, futbalisti zorganizovali turnaj o pohár starostu obce, organizácie Klub dôchodcov, ženská spevácka skupina, TJ Slovan Gyňov, rybári a a poľovníci uvarili guláš, z ktorého porota nevedela vybrať ten najlepší, lebo všetky boli výborné.

Na Deň obce si gyňovskí futbalisti zahrali už na novovybudovanom multifunkčnom ihrisku, čo si pochvalovali. Využívajú ho aj na iné športy.

„V septembri sme začali stavebné práce na výstavbe parkoviska pri kultúrnom dome, v ktorom sa naši spoluobčania stretávajú na rôznych akciách. Tešíme sa, že všetky tieto projekty boli podporené Miestnou akčnou skupinou vo výške 66 551,20 eur,“ uzatvára Vargová.

ocú Gyňov Detská radosť pri otváraí ihriska.

Šikovnosť pri súťažiach.

Oslavy Dní RZOH

Cítili sme sa ako doma

V skárošskom amfiteátri sme sa na najväčšej oslave mikroregiónu zišli koncom júna už po 11. raz. Prijemné počasie a vôňa guláša od chlapov z **Družstva Hrabov** prispeli k dobrej nálade. Folkloristi v nádherných krojoch potešili tancom a spevom, šikovnosť predviedli mažoretky i huslistky. Deti mali najväčšiu radosť z tancovačky na pódiu. Ich „kačací tanec“ prebudil spomienky z detstva. Najväčší potlesk zožali radosťou prekypujúce **Rosičky** z Hollóházy. Nôtli slovenské ľudovky jednu za druhou. Nezapreli ani svoj temperament a vykrútili v karičke našich starostov. Aj oni v bielych košeliach s logom RZOH prispeli do programu svojou „starostovskou“. Svoju pohotovosť ukázali pri otázkach vtipného moderátora **Jozefa Jendrichovského**. Na otázku „Akí sú

Chrámový zbor GAUDIUM zo Ždane tradične otvára Dni RZOH slovenskými národnými piesňami.

ľudia vo vašich obciach?“ odpovedali: „Jedineční, pracovití (to zaznelo trikrát), kreatívni, hudobne nadaní, úžasní, pyšní, hrdí, veľmi dobrí a usmievaví.“

Miesto osláv pripravujú Skárošania - zamestnanci obce a občania zaradení na drobné obecné služby. „S prípravou začíname dva týždne pred termínom. Pokosíme okolie, vyzbierame odpadky, podľa potreby namaľujeme lavičky, zabezpečíme elektrinu. V sobotu vyzdobíme pódium vlajkami a erbmi obcí,“ vyratúva starosta obce **Ľubomír Vranka**. Aj po odchode hostí ich čaká robota - opäť všetko upratať. Ďakujeme!

Na stránke www.regionhornad.sk si môžete prečítať text starostovskej pesničky a pozrieť fotky vo fotogalérii.

Monika Floriánová, foto: Ján Čipkala

Uvažujete o novom životnom uplatnení?

KURZ OPATROVANIA JE SPRÁVNÝ ZAČIATOK!

- lepšie uplatnenie doma i vo svete
- bezplatné poradenstvo
- príjemná a priateľská atmosféra
- vysoká profesionalita
- zaujímavé zľavy a splátky

Kontakt: 0903558934
kosice-okolie@redcross.sk
www.cervenykriz-ks.sk

Na Dňoch obce Vyšná Hutka si priamo na kolotočoch zaspomínala na mladosť aj **Mária Uliková**. Radosť mali aj účinkujúci - spevácka skupina z **Hanísky**. Bez futbalových zápolení by oslavy nemali tú správnu atmosféru.

Životné jubileum vzácného rodáka

Na začiatku leta (1. júla) sa okrúhleho jubilea 80 rokov dožil **doc. PhDr. Ladislav Bartko, CSc.** Rodák z Trsteného pri Hornáde je významným vysokoškolským pedagógom, jazykovedcom a popredným predstaviteľom matičného hnutia. Popri náročnej práci na fakultách vysokých škôl v Prešove, Banskej Bystrici, Košiciach, Žiline a Ružomberku sa zanielene venoval životu Matice slovenskej, nárečiam, dejinám spisovnej slovenčiny, jazykovej kultúre a rétorike. Jeho bohatá prednášková a publikačná činnosť bola ocenená mnohými význameniami a poctami. V povedomí našincov je najviac známy ako dialektológ (dialekt = nárečie).

Na skromného a príjemného človeka môžu byť hrdí nie iba v jeho rodnej obci, ale celý Abov, ku ktorému sa rád hlási a neustále ho zviditeľňuje.

Karol Dzugas

„Nárečia sú jednou formou národného jazyka a spisovná slovenčina druhou“ - hovorí o podobách slovenského jazyka docent Bartko. A dodáva: „Nárečia si treba ctiť a vážiť, skúmať ich a zachovávať ich podobu pre nasledujúce generácie“.

V aktivitách pri popularizácii nárečia nepoľavil ani v súčasnosti, keď si pripísal ôsmy krížik života. Môžeme ho počuť pravidelne každú stredu vo vysielaní Rádia Regína v relácii *Zahrajte mi túto*. V rozhovoroch s redaktorom M. Rendošom v rubrike „Po dze-dzinoch, po valaloch“ sa od neho mnoho dozvedáme nie iba o nárečových slovách Abova a okolitých historických regiónov, ale aj o podobách života našich predkov pred mnohými desiatkami rokov v Above a v jeho rodnom „Nadoždžu“. Na skromného a príjemného človeka môžu byť hrdí nie iba v rodnej obci, ale celý Abov, ku ktorému sa rád hlási a neustále ho zviditeľňuje.

K jubileu mu želáme všetko najlepšie, najmä poslušné zdravie počas jesene jeho plodného života.

Poznámka: Viac sa o živote a bibliografii nášho jubilanta dozviete, keď si v internetovom vyhľadávачi GOOGLE naklikáte jednoducho: Ladislav Bartko.

Rekordná účasť na Prechode slanským pohorím

Už 37. raz vzdali účastníci Prechodu slanským pohorím úctu obeť Slovenského národného povstania v poslednú augustovú nedeľu. V cieľi tradičnej trasy pri chate Karolka bola už od rána bola v plnej pohotovosti partia zabezpečujúca občerstvenie, sponzorované Družstvom Hrabov a Obecným úradom v Skároši. Keď sa objavil prvý účastník **Bartolomej Jaššo**, bol už guľáš pod obrou varechou **Miloša Jašša** hotový. A jeho vôňa lákala pridať do kroku. Výdatná dávka dobroty od guľášmajstra, opečený špekáčik, obľúbený nápoj (podľa veku), tiež privesok na kľúče na pamiatku s erbom obce Skároš, nasledovali hneď po zápise do zoznamu účastníkov. Celé okolie chaty šumelo rozhovormi a smiechom, deti mali dosť energie na šantenie po lúke, dospeláci sa sústredili pod novovyrobeným prístreškom a dali sa do spevu. Do druhej polovice prechodu vyprevádzal postupne odchádzajúcich účastníkov jemný dážď. Cez Poľášku došli, síce unavení na tele, ale osviežení na duchu, až k Pamätníku obeť II. svetovej vojny, týčiacemu sa nad Skárošom. Predpokladáme, že čanianske Medvede, alebo deti z Detského domova v Ždani, či domáci účastníci zaspávali s úsmevom a s myšlienkou, že zase o rok...

ocú Skároš

Tradičnou trasou od Obecného úradu v Skároši pod Červený vrch - okolo troch domkov, cez Baba-lúku s krátkou pauzou na posilnenie, až k chate Karolka, sa vydala rekordná reťaz turistov všetkých vekových kategórií.

Ďalšia storočná dáma v regióne

Krásneho životného jubilea sa dožila pani **Mária Morová** z Čane. Ôsmeho septembra oslávila sto rokov. Na svoju mladosť si ešte čiperná prababička zaspomínala v prítomnosti starostu obce **Michala Rečku**. Starosta priprial najstaršej občanke za seba a v mene obce veľa elánu, úsmevu a pohody do ďalších rokov.

ocú Čaňa

Márii Morovej zagratuloval aj starosta obce Michal Rečka.

Veľké oslavy v Čani

Posledný augustový týždeň si obec Čaňa pripomenula 850. výročie prvej písomnej zmienky o obci veľkými oslavami spojenými s okresnými oslavami 70. výročia SNP. Pri pomníku padlých hrdinov na miestnom cintoríne si pripomenuli a uctili ich pamiatku pietnym aktom aj predstavitelia orgánov štátnej správy - europoslankyňa **Monika Smolková**, poslanec NR SR **František Petro**, prednosta okresného úradu **Peter Derevjaník** a **Ondrej Bernáth**, riaditeľ úradu KSK, zároveň predstavitelia samosprávy obce Čaňa, predstavitelia politických strán a hnutí a občania obce. Oslavy pokračovali v športovom areáli FK Čaňa. Počas osláv vystúpili v rámci kultúrneho programu obecné hudobné skupiny a súbory, žiaci SZUŠ **Vlada Železnáka**. Prekrásnym spestrením večera bolo tanečné vystúpenie FS Železiar

z Košíc. Na záver vystúpila ľudová hudba **Ondreja Kandráča** a bodkou za ich skvelým programom bolo slávnostné zapálenie vatry spojené s ohňostrojom. Na podujatí bol vyhodnotený futbalový turnaj starých pánov, kde si víťazný pohár SNP odnieslo družstvo Čane, druhé miesto obsadili st. páni z Krásnohorskeho Podhradia a tretiu priečku futbaloví seniori z Jakloviec. Aj futbalisti „z prípravy“ bojovali o víťaznú trofej SNP, kde Čaňa vyhrala prvé miesto, mladí futbalisti z Trsteného pri Hornáde obsadili druhú priečku a tretí tesne pred Žďanou skončili chlapi z Hanisky. Volejbalový pohár SNP si odnieslo družstvo z Košíc „Inkognito“. Nech sú tieto oslavy vážnou pripomienkou pre mladých, ako nezabudnúť na boj našich predkov v protifašistickom zápase za slobodu nášho národa.

ocú Čaňa

Starosta obce Michal Rečka odovzdal d'akovné listy s pamätnými plaketaми občanom, ktorí svojim pôsobením pomohli rozvoju obce za posledné desaťročia, a tiež in memoriam pozostalým zosnulých odbojárův SNP.

Bohatý kultúrny program prilákal stovky návštevníkov.

To NAJ z našich regiónov

(pokračovanie zo strany 1.)

Otvárame sa svetu

Krásna slnečná sobota. Na námestí v Ždani to žije. Deti skáču na nafúknutom hrade, krúčia sa na kolotoči. Ľudia obdivujú vystavené sliepky, husi, zajace a iné zvieratá chovateľov z Geče. Prechádzam okolo stánkov s „čáčkami-mačkami“ a sladkosťami. Pravý jarmok. Ale hlavné je v tomto roku niečo iné. Spojenie troch mikroregiónov **Hornád, Slanské vrchy a Rudohorie** v projekte vzájomnej spolupráce dvoch miestnych akčných skupín (MAS) To NAJ z našich regiónov.

Uvoľnená atmosféra na jarmoku v Ždani.

► Výstava fotografií

V sále kultúrneho domu o chvíľu slávnostne otvoria výstavu tých NAJ fotografií z troch regiónov. „Starostovia mapovali, čo v obci považujú za pekné a čo treba zachovať. Odborná komisia mohla zo 175 fotografií vybrať len 20,“ vysvetľuje **Ján Kokarda**, starosta Ždane. Ako prvý upúta čiernobiely konský povoz z Gyňova. Pripomína, koľko roboty si vyžadoval život na poli. Na maliarskych stojanoch sa hrdo vyníma aj kos-

tol z Kokšova-Bakše, sokoliansky kaštieľ grófa Starenberga, kaplnka z Vyšnej Hutky. Srdce plesá, že sa do výberu dostala aj príroda, hory a lesy zachytáva fotografia zo Ždane. Výber z nášho regiónu uzatvára Koscelek. Pri pohľade naň sa nedá ubrániť smútku z informácie, že miesto pred časom „upravili“ vandali.

► Zábava patrí k životu

Rezká hudba znie. Na pódiu sa strieda Gaudium zo Ždane, Železiar, Odvážne ženy z Vyšnej Myšle, speváčky z Gyňova, Babiniec-Rozmarija z Nováčan, Olšava z Ruskova, Gečanka alebo Skárošanka. Umenie predvádzajú i mladí akordeonisti zo ZUŠ v Medzeve. Prekvapili nezvyčajným nástrojom - starou dobrou rajbačkou. Paradne nevesty z Valalik ukazujú dávny zvyk, ako čelaď odovzdávala panstvu ukončenie prác na poliach a úrodu. Pečený chlieb sme ochutnali aj my. Guláš pre účinkujúcich a hostí už tradične pripravujú poslanci zo Ždane.

► Medzi stánkami je rušno

Šikovné ženičky predvádzajú vlastnoručné výtvy. Háčované dečky, prútené zvieratká, chrobáky z koráliek, obrazy s paličkovanými motívami i handrové hračky. Z úrody záhradkárov ochutná-

Jedna z NAJ fotografií zachytáva prácu s koňmi na poli v Gyňove.

vam šťavnaté hrozno a broskyňu. „Chceme pripomenúť ľuďom, že nielen hamburgery, ale aj ovocie treba jesť. Poradíme, ako ho množiť a pestovať,“ hovorí mi **František Veréb**. Ešte sa pristavujem pri skupinke usmiatych mladých z OZ Priatelia trstenskej prírody. Hrdých na prácu, ktorou zveľadujú mŕtve rameno Hornádu. „Nedá sa pozerať, keď niekto znečistí okolie. Nechceme žiť v odpadkoch.“ Najbližšie im môžeme pomôcť v októbri.

O pokračovaní projektu regionálnej spolupráce MAS-iek sa dozvedám od predsedu RZOH J. Kokardu: „Plánujeme vydať publikáciu o cestovnom ruchu v našich regiónoch i DVD so záznamom z tohto projektu. Prebieha aj putovná výstava víťazných fotografií po všetkých obciach regiónu.“

Monika Floriánová

Foto: Vladimír Mucha, autorka

JaJaFEST 2014

Ukončili prázdniny ako sa patrí. Agentúra MediaZone v spolupráci a s podporou Obecného úradu v Čani, aj vďaka miestnym podnikateľom a partnerom, pripravila nezabudnuteľné popoludnie plné zážitkov a krásnych momentov pre deti a rodičov. Organizátori chceli venovať energiu a čas aspoň jeden deň v roku nekomerčnému podujatiu, určenému deťom, kde by na jednom mies-

te a v jeden deň vytvorili doslova detský raj pre všetky deti bez rozdielu. Program bol rozdelený do troch častí: športovo - pohybové atrakcie ako skákacie hrady, trampolíny, minifutbal, detský fitness kútik. O hudobno-zábavnú časť sa postaral Ujo Ľubo so svojím dvojhodinovým vtipným spievaným programom. Tretiu časť tvorili vedomostné dielne s odbornými animátormi Tramtárie, maľovanie na tvár, či plastelínovo. Deti očaril policajný pes s ukážkou zásahu zadržania páchatelja, bu-

ďúcich hasičov zase zaujala prezentácia hasičskej techniky požiarnej stanice v Čani. Nezabudlo sa ani na rodičov, ktorí si mohli prezrieť kolekciu vozidiel automobilov Škoda a zapojiť sa do súťaže o auto na víkend s plnou nádržou od spoločnosti Qalt. Mamičky si pochutnali na vynikajúcej kávičke Segafredo Zanetti, ktorú dostal každý návštevník ako darček od organizátorov. Aj touto cestou patrí vďaka všetkým, ktorí sa na organizovaní podujatia podieľali.

ocú Čaňa

Atrakcií bolo na JaJaFeste neučtom.

Ujo Ľubo bol pre deti neodolateľný, nálada gradovala.

V závere júna Klub dôchodcov v Sokolčanoch zorganizoval zber obnoseného šatstva a školských potrieb. Vybierané veci odovzdali Gréckokatolíckej charite v Košiciach. S touto charitou klub dôchodcov pravidelne spolupracuje pri rôznych podujatiach.

Maratón v čítaní

Najpočetnejší detský maratón „Čítajme si“ spojil deti z celého Slovenska pri čítaní kníh. V Obcej knižnici Valaliky tentoraz čítalo 340 žiakov základných škôl, čím sa spolupodieľali na vytvorení nového slovenského rekordu v účasti 37 064 detí a zároveň zaznamenali obecný rekord. Každoročné prekonávanie rekordu je spôsob, ako podporiť čítanie u detí a zároveň poukázať na význam literatúry pre detského čitateľa.

Martina Matiová
foto: Dušan Kmec

Traja kamaráti - nielen ako názov knihy.

V Cirkevnej škole píšeme po stenách

Žiaci Cirkevnej základnej školy v Ždani píšu po stenách a pritom neporušujú školský poriadok. Majú to totiž dovolené. Prečo? „Pretože škola má nové moderné tabule, ktorých podstata tkvie v tom, že stena je špeciálne natretá, čím sa umožňuje písať priamo na stenu. Jej výhodou je aj to, že je možné na ňu priamo premietiť a zároveň písať, alebo ju použiť ako magnetickú tabuľu. Je výbornou pomocou aj pri používaní ďalšej modernej metódy Jolly Phonics, ktorá umožňuje žiakom učiť sa anglický jazyk s radosťou,“ vysvetľuje riaditeľka školy **Janka Železníková**. Tieto tabule nie sú však

jedinou špeciálnosťou školy. Na škole sa žiaci môžu naučiť hrať na hudobný nástroj, a to priamo na hodine hudobnej výchovy pod vedením skúseného odborného pedagóga. Cirkevná základná škola v Ždani nie je školou zameranou iba na vzdelávanie, ale žiaci a učitelia tvoria jednu rodinu, ktorá sa snaží o vzájomné porozumenie a dôveru, ktoré ako hodnoty v dnešnom uponáhľanom svete veľakrát chýbajú.

kolektív CZŠ Ždaňa

Písanie na steny: učenie i zábava.

Obnovená tradícia

Dychový súbor Hornád v spolupráci s obecným úradom Trstené pri Hornáde obnovili „Prehliadku dychových súborov“. Niečo podobné už organizovali v 90. rokoch minulého storočia, keď dychové súbory hrajúc prechádzali po obci. Toho roku usporiadali nultý ročník. Prehliadky sa zúčastnili pozvané dychové súbory z Michalían, Myslavy, Valalík a Dychová hudba Hasičského zboru Košice, ktorá si tohto roku pripomenula 140. výročie svojho založenia.

ocú Trstené pri Hornáde

Mandolínový súbor nás reprezentuje

Mandolínový súbor Rjabinuška z obce Trstené pri Hornáde, ktorý sa obnovil po 45 rokoch, žne úspechy. Po vystúpeniach na „Regionálnych slávnostiach“ v Skároši, na Dňoch obcí v našom regióne, vystúpení v obci Holloháza na „Dňoch rodiny“, prijali pozvanie na účinkovanie v Poľsku na „Koncerte 100 mandolín.“ Koncert sa uskutočnil v poslednú augustovú nedeľu.

ocú Trstené pri Hornáde

Pamiatku na výnimočný koncert - husľový kľúč na podstavci - si priviezli z Poľska

Na Koncerte 100 mandolín mal náš súbor úspech.

GRANIT

kamenárstvo

- kompletné kamenárske práce
- výkop hrobov do 24 h
- profesionálna montáž
- pieskovanie a zlatenie písmen
- gravírovanie fotografií
- likvidácia starých hrobov
- iné služby podľa požiadaviek zákazníka

TMM Trade s.r.o

veľkoobchod a maloobchod s kvalitným žulovým kameňom

Verkošlad Granit
TMM Trade s.r.o.

Kontakt:
055/644 02 12
0903 999 123
www.tmmtrade.sk

Zástupca firmy Vás môže kontaktovať aj osobne.

Nájdete nás :
Alejová č.2
pri Blšáku
v Košiciach

Otváracie hodiny :
Po-Pi 8:00 - 17:00
So 8:00 - 13:00

OBHLIADKA A CENOVÁ KALKULÁCIA ZDARMA
AJ NA SPLÁTKY BEZ NAVÝŠENIA

Historická hasičská súťaž

V Kokšove-Bakši zorganizovali prvýkrát v histórii obce hasičskú súťaž - 3. kolo okresnej hasičskej ligy. Súťažilo 21 družstiev zo 16 obcí nášho okresu.

Pre súťažiacich organizátor pripravil výborné podmienky, a to nie len na súťažnej trati, ale aj mimo nej. Na občerstvenie sa podávali grilované klobásky a varil guláš. Výbornú atmosféru ocenilo aj niekoľko stoviek divákov. Súťaž vyhralo družstvo zo Slanského Nového Mesta, domáce družstvo Kokšova-Bakše sa umiestnilo na 7. mieste. Aj touto cestou sa

DHZ Kokšov-Bakša chce poďakovať všetkým, ktorí pomáhali pri organizovaní tejto súťaže.

**Vladimír Račko, predseda
DHZ Kokšov-Bakša**

(foto vpravo) Požiarový útok dobrovoľných hasičov z K. Bakše

Prvú septembrovú nedeľu sa zišli najlepší dobrovoľní hasiči na finálovom kole Okresnej hasičskej ligy dobrovoľných hasičských zborov v Skároši. Do súboja o tri postupové miesta na Krajské finále DHZ sa prebojovali družstvá žien z Čížatic a Vtáčkoviec a družstvá mužov: Kecerovský Lipovec, Vtáčkovce a Chrástné.

JAK PISAC A ČITAC PO HUTORACKI 8. časť

Vážení čitatelia, v tomto čísle pokračujeme v Abovskom slovníku slovami z oblasti: jedlá, jedenie z publikácie Imricha Jesenského Potulky Košickou kotlinou.

otrušina – omrvinka
ovoc, ovocina – ovocie
pankuh – šiška, buchta
pareňik – buchta na pare
pec, pečeňe – piecť, pečenie
pečenka – pečieť
pice – pitie, nápoj
pice! – pite!
polňina – plnka
prelignuc – prehltnúť
premešač – premiešať
recet – recept
rihac – vracať
rihaňina – zvratky
riskáša, riskašovi – ryža, ryžový
scadzic – scediť

sirek – veľkonočné jedlo
smačni, smak – chutný, chuť
soľanka – soľnička
strovic – stráviť
suhar – suchár
šľintac, šľintavi – slintať, slintavý
šnicla – fašírka
šutemiň – zákusok
tarhanki – trhance (cestové)
viršle – párková klobása
vrec, vre – vriieť, vriť
žužľic – prežúvať
žec! – zjedz!
žed – zjedol

kdz

Čo robiť pred výkupom pozemkov

Diaľnica za oknami?

V rokoch 2017 až 2020 sa predpokladá výstavba južného obchvatu Košíc - úseku rýchlostnej cesty R2 Šaca - Košické Olšany. Podľa plánu Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS) povedie 21,5-kilometrová trasa katastrami obcí a mestských častí Šaca, Polšov, Haniska, Šebastovce, Valaliky, Krásna, Sady nad Torysou, Košické Olšany a Rozhanovce.

V praxi to znamená, že niektorých ľudí z týchto obcí NDS čoskoro osloví kvôli výkupu pozemkov pod plánovanou cestou. Každý vlastník pozemkovej nehnuteľnosti určenej na zastavenie budúcou diaľnicou by si preto mal dať do poriadku vlastnícke vzťahy, uvádza NDS v stanovisku pre Abovský hlásnik.

Občanovi sa odporúča preveriť na Okresnom úrade - katastrálnom odbore, či má zapísaný všetok svoj majetok v katastri nehnuteľností. „Ak zistí, že niektoré nehnuteľnosti ešte neboli predmetom dedičského konania, mal by čo najskôr požiadať príslušný okresný súd o prerokovanie novoobjaveného majetku, keďže niektoré dedičské konania prebiehajú aj niekoľko rokov,“ dodáva NDS.

Mnohých prirodzene zaujíma cena, za akú bude štát pozemky vykupovať. „Primeranosť náhrady za zaberanú nehnuteľnosť sa určuje podľa trhovej ceny určenej znaleckým posudkom. Za trhovú cenu nehnuteľnosti sa považuje cena rovnakej alebo porovnateľnej nehnuteľnosti v tom istom čase, v tom istom mieste a v porovnateľnej kvalite,“ uzatvára NDS.

Anton Oberhauser

Záhradkári v praxi

Záhradkári zo Ždane nedávno radili, ako urobiť letné rezy na ovocných stromčekoch a viniči. Skrátenie dlhých prírastkov mladých marhúľ, tzv. Šittov rez, sa robí za účelom zníženia budúcej koruny a urýchlenia tvorby plodonosného dreva. Na rodivých stromoch a viniči preriedili obrast, a tým aj odclonili plody, aby mali priamy dopad slnka. Zasa správny letný rez ruží po odkvitnutí spôsobí urýchlenie ďalšieho kvitnutia v júli. Záujemcom vysvetlili aj správne vedenie kolíkových paradajok, poradili aj pri ochrane záhradných rastlín, keď členovia zväzu, ale aj iní záhradkári, prinášajú vzorky napadnutých rastlín na určenie a následnú ochranu. Svoje skúsenosti prezentujú aj na súťažiach. V Ružomberku v reze sliviek a jabloní sa člen klubu záhradkárov **T. Olexa** umiestnil na 3. mieste. Druhé miesto v aranžovaní kvetov získala na ďalšej súťaži **A. Juhászová**.

red

Na jarmokoch ponúkajú svoje chutné ovocie, ale aj poradia s čímkoľvek, čo sa urodí či neurodí v záhrade.

RUŠČÁK

**KOMPLEXNÁ
STAROSTLIVOSŤ
O PLYNOVÉ SPOTREBIČE**

protherm

Attack

Vaillant

Buderus

IMMERMAS

JUNKERS

- Uvádzanie plynových spotrebičov do prevádzky
- Servisné prehliadky ako aj predlžovanie záručnej doby
- Odborné poradenstvo pri výbere plynového spotrebiča
- Výmena plynových kotlov aj s ich dodaním
- Kontrola a príprava spotrebičov na vykurovaciu sezónou
- Záručný a pozáručný servis

Plynové kotle: závesné, stacionárne, kondenzačné

Ohrievače vody: prietokové, zásobníkové

www.plyn-ruscak.sk

Imrich Ruščák
Ing. Imrich Ruščák

0905 526 966
0910 916 306

V Trstenom pri Hornáde hrali najstarší futbalový turnaj

Futbalový klub Trstené pri Hornáde usporiadal v polovici júla - TPH CUP 2014 v minifutbale, ktorý sa konal v areáli základnej školy. Tento populárny turnaj patrí medzi najstaršie futbalové turnaje v rámci košickej kotliny. Na 15. ročníku sa zúčastnilo dokopy 20 mužstiev zo širokého okolia. Turnaja sa zúčastnili mužstvá zo Ždane, Čane, Geče, Kokšova-Bakše, Vyšného Čaju, Nižnej Hutky, Kechnece, Lemešian, Krásnej nad Hornádom, Barce a z usporiadateľskej obce. Mužstvá boli rozdelené do štyroch 5-členných skupín. V skupinách sa hralo systémom každý s každým, kde do ďalších bojov postupovali prvé dve mužstvá. Turnaj začínal ráno a vyvrcholil zápasmi o medaily krátko pred polnocou. Tento rok si o medailové pozície rozdelili mužstvá pod názvami INVISIBLE BOYS, JUVA, FTŠ KARE a FK BARKA. Celkový víťazom kvalitne obsadeného turnaja sa stali hráči FK BARKA, ktorý vo finálovom zápase zdolali hráčov JUVA až po penaltovom rozstrele v pomere 4:3, keď v riadnom hracom čase sa zápas skončil bezgólovou remízou.

Víťazi turnaja TPH CUP 2014 FK BARKA.

Aj zápas o 3. miesto medzi hráčmi FTŠ KARE a INVISIBLE BOYS skončil bezgólovou remízou, ale väčší kúsok šťastia sa v penaltovom rozstrele v pomere 8:7 priklonil na stranu FTŠ KARE. Diváci, ale aj hráči, vybrali za najlepšieho zápas turnaja, zápas v skupine medzi SVIŠŤAMI a BO-BALKAMI. Najlepším strelcom celého turnaja sa stal hráč FK BARKA **Branislav Hanzel** a najlepším brankárom sa stal **Róbert Pástor** z tímu BOBALKY.

Peter Kočiš

Tenisový turnaj o pohár starostu

V auguste prebiehal na tenisových kurtach pri ZŠ Čaňa 14.ročník tenisového turnaja o pohár starostu obce Čaňa. Náročné vyradovacie kolá vyvrcholili finálovým súbojom dvojíc, v ktorom si zmerali sily **Dušan Bobaľ** a **Martin Palčík** proti **Miroslavovi Stankovičovi** a **Rudovi Tomčovi**, všetci z Čane. Víťazný pohár získala mladšia dvojica Palčík - Bobaľ, ktorí predviedli veľmi dobrý tenisový výkon.

ocú Čaňa

Ocenení tenisti: „fiftiny“ sú ich športoví partneri.

Haništianske futbalistky pod krídlami MFK Košice

Futbalisti FK Haniska už niekoľko sezón kraľujú futbalu v našom regióne. Ako jediní aj v súčasnosti nastupujú v najvyššej súťaži na Východnom Slovensku - III. lige, kde každoročne obsadzujú najvyššie priečky. V tomto roku sa k nim pridali aj žiačky ZŠ Haniska, ktoré si zobrať pod patronát prvoligový MFK Košice a budú v jeho dresoch nastupovať I. lige Východ žiačok. Počas osláv dní obce boli obe družstvá ocenené starostom za vzornú reprezentáciu v regióne aj na Slovensku.

ocú Haniska

Už deviatykrát vybehli športovci na trať cez obec Vyšná Myšľa. Víťazom behu na 6 km sa stal **Filip Džubara**, zo žien bola na 4 km traťi najrýchlejšia **Beáta Seligová**.

Úspešné futbalistky pod krídlami MFK Košice.

Vydáva: Regionálne združenie obcí Hornád so sídlom Osloboditeľov 22, Čaňa, IČO: 319 65 041, **redakcia:** Communication House, s.r.o., **adresa:** Štefánikova 6, 040 01 Košice, **tel/fax:** 055/623 00 70, 0905 812 883, **e-mail:** office@communicationhouse.sk, **vedúca redaktorka:** PaedDr. Katarína Eva Čániová, **redaktor:** Katarína Jantošovičová 0911 192 830, **redakčná spolupráca:** Monika Florianová, **redakčná rada:** predseda Mgr. Karol Dzugas, Ing. Miloš Barcal, Róbert Janotka, Paulína Gulášová, Ing. Štefan Petrik, Mgr. Denisa Vargová, **web:** www.regionhornad.sk, **e-mail:** regionhornad@gmail.com, **tel:** 055/698 00 21. Vychádza ako štvrtročník pod registračným číslom EV 3592/09, ISSN 1339 - 2549, **sadzba:** Jozef Veselý - FOGRA studio Košice, **tlač:** ROTAPRINT, s.r.o. Redakcia nezodpovedá za obsah doručenej inzercie.